

KOM SAMEN MET ONS OP STOOM

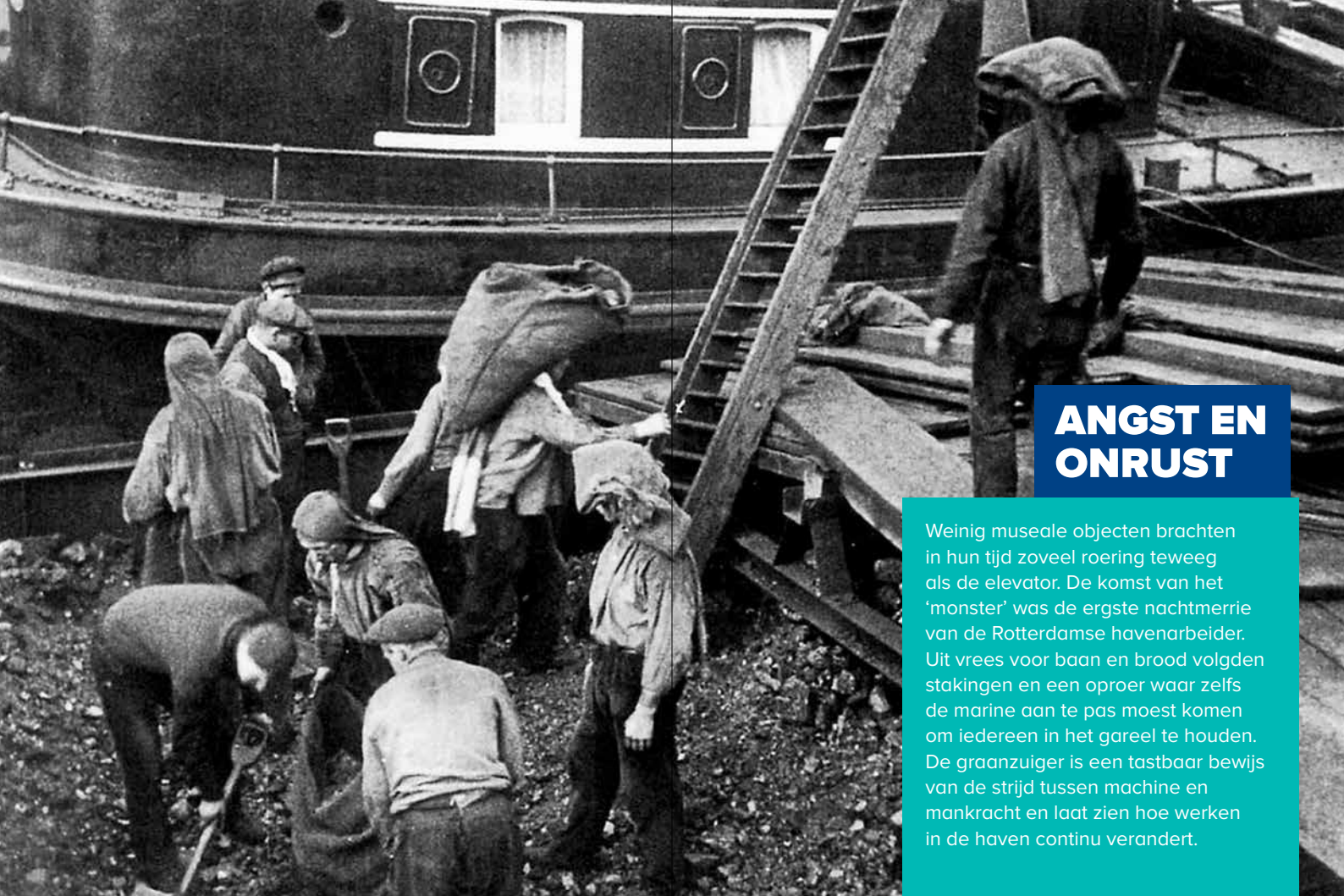
MARITIEM
MUSEUM
ROTTERDAM

STADSGRAANZUIGER 19

NIEUWE KANSEN VOOR EEN MARITIEM ICOON

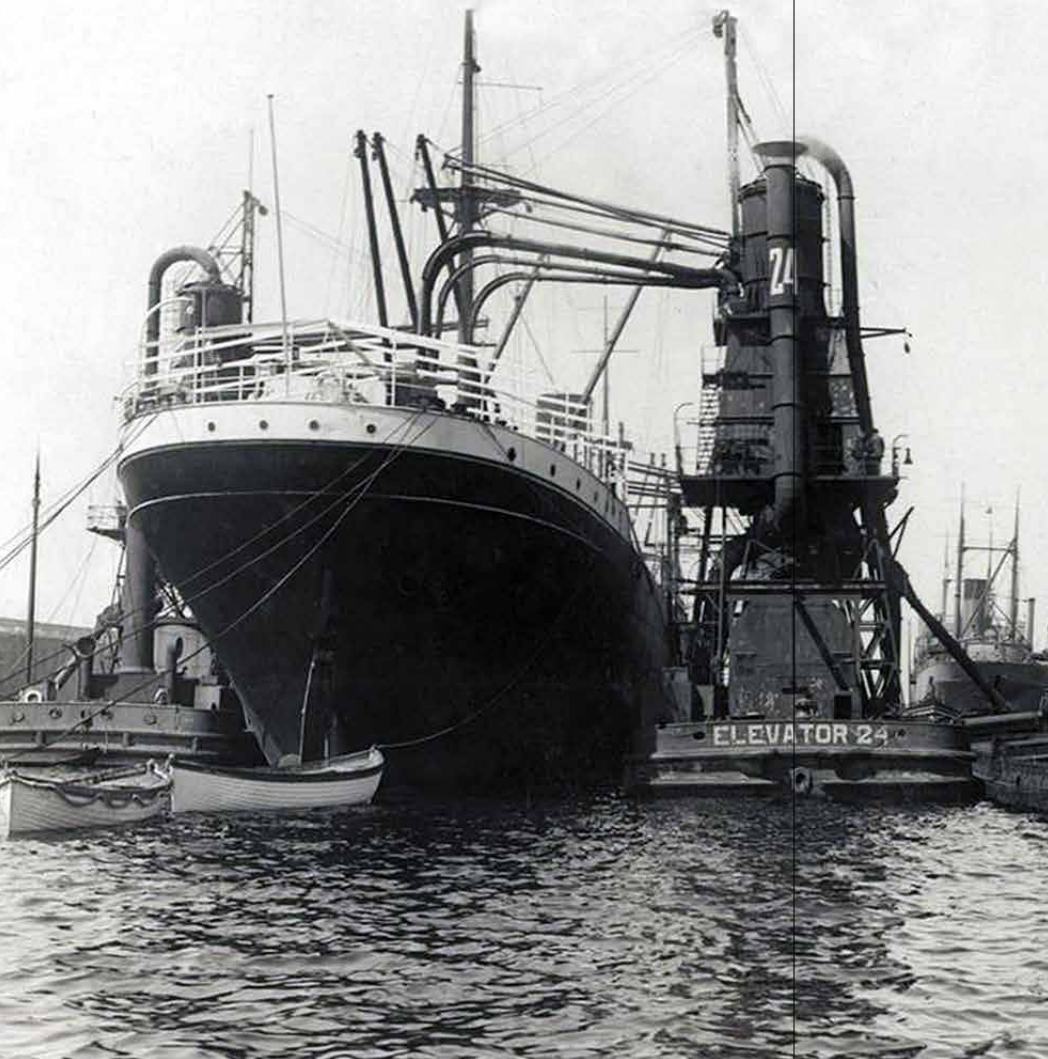
Graanelevators bepaalden ruim 70 jaar het stadsbeeld van Rotterdam. Op het hoogtepunt waren er wel 66 elevators aan het werk. Vandaag zien we echter nog slechts één exemplaar aan onze skyline. Stadsgraanzuiger 19 is verbonden met de ziel van Rotterdam, maar als we nu niet in actie komen, zal dit historisch erfgoed verloren gaan.

Wind, weer en haar turbulente geschiedenis hebben hun tol geëist van dit bijzondere museale object. Met een omvangrijk restauratieproject brengen wij de elevator de komende vier jaar weer terug in de staat die zij verdient en geven we het verhaal van innovatie een permanente plek in ons museum. Maar daarvoor hebben we uw hulp nodig!

ANGST EN ONRUST

Weinig museale objecten brachten in hun tijd zoveel roering teweeg als de elevator. De komst van het 'monster' was de ergste nachtmerrie van de Rotterdamse havenarbeider. Uit vrees voor baan en brood volgdenstakingen en een oproer waar zelfs de marine aan te pas moest komen om iedereen in het gareel te houden. De graanzuiger is een tastbaar bewijs van de strijd tussen machine en mankracht en laat zien hoe werken in de haven continu verandert.

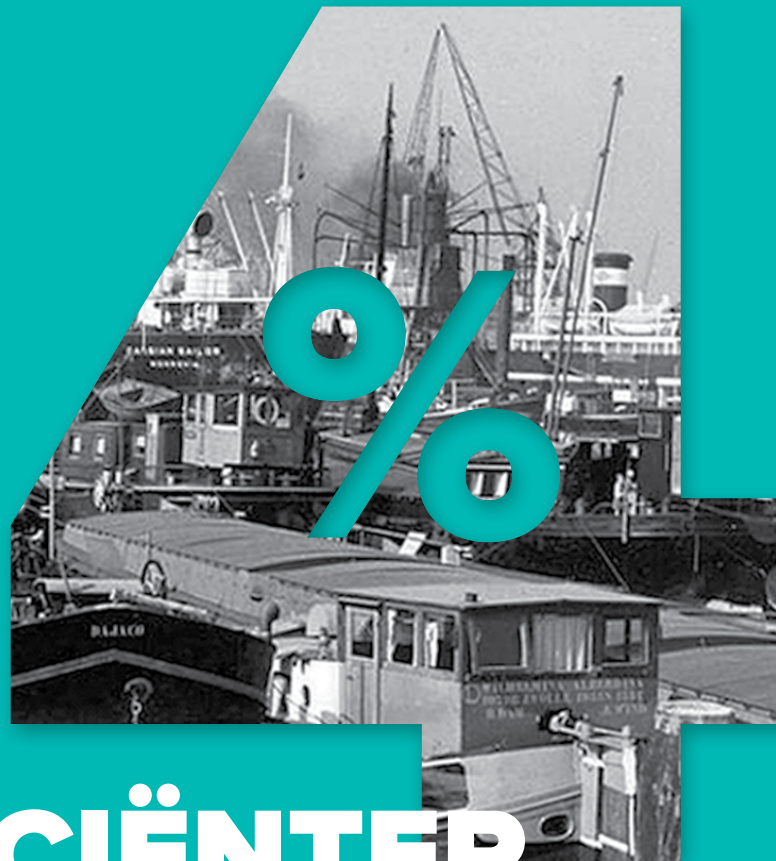

EFFICIËNTE STOFZUIGER

Een graanelevator is in feite een reusachtige stofzuiger. Maar deze stofzuiger had grote gevolgen. Rond 1900 groeit de Rotterdamse haven explosief. Door haar gunstige positie ten opzichte van het Duitse achterland was Rotterdam dé plek voor overslag van bulkgoederen. Bootwerkers werkten dag en nacht om de lading over te slaan van de zeeschepen naar binnenvaartschepen. Havenbaronnen zagen kansen om te groeien, maar dan moest er meer in minder tijd worden gedaan. De elevator bleek de oplossing.

Van 1 week werk met 126 mensen, gaf een elevator de mogelijkheid om hetzelfde werk te doen met twee elevatoren, 14 mensen in 2 dagen. 94% besparing! De keuze voor deze aankoop was snel gemaakt.

EFFICIËNTER

...MAAR IN DE MUSEUMHAVEN LIGT STADSGRAANZUIGER 19, DE LAATSTE NOG WERKENDE GRAANZUIGER TER WERELD

VERWEVEN EN VERDWENEN...

Mechanisatie veranderde levens en het stadsbeeld. In de hoogtij-dagen waren er wel 66 elevators aan het werk in de Maashaven. De bedrijvigheid was voelbaar in de hele stad. Overleveringen vertellen dat de mensen hun ramen niet open konden laten staan vanwege de vervuiling van de stoommachines. Een schril contrast met de Maashaven vandaag de dag. De geur van stoom is al lang verdwenen. De graansilo's zijn nu verbouwd tot luxe huizen, kantoorgebouwen en zelfs een uitgaanscentrum.

NEDERLANDS- VLAAMS CO-ouderschap

De Stadsgraanzuiger 19 kent veel stempels in haar paspoort. Een Engels ontwerp, gepatenteerd in Duitsland. Aan boord vinden we een Nederlandse stoomketel van Verschure & Co. Toen in 1985 de Antwerpse Stadsgraanzuiger 19 werd gecombineerd met de onderdelen van de laatste Rotterdamse stoomzuiger, de GEM4, vervaagden grenzen. Formeel in eigendom van het Nederlandse Maritiem Museum maar beloond met de Vlaamse erfgoedstatus. Onze maritieme 'Marten en Oopjen' die we samen met het MAS in Antwerpen beheren.

INVESTEREN OM TE BEHOUDEN

In de loop der jaren hebben we met zeer beperkte middelen de machine in werkende staat kunnen houden. Nu volstaat 'oplappen' echter niet langer. Groot onderhoud aan zowel de structuur, ketel, stoommachine, appendages en de elektrische installatie is noodzakelijk. Wij willen het verhaal van de Stadsgranzauger 19 vertellen op een manier die past bij ons museum en daarom investeren we ruim 2,7 miljoen om het object veilig te maken, in een nieuwe presentatie aan boord en brengen we de elevator door een grootscheepse restauratie terug in de staat die zij verdient.

A man wearing a tan jumpsuit and a purple cap is seen from behind, standing on a rooftop. The back of his jumpsuit has "ELEVATOR 19" printed in blue. He is holding a rolled-up document in his left pocket. In the background, a city skyline with tall buildings is visible under a cloudy sky.

LIEFDE VOOR STOOM EN TECHNIEK

De Stadsgraanzuiger 19 wordt onderhouden door een zeer actieve groep vrijwilligers. Een groep met liefde voor stoom en techniek en prachtige verhalen. Wij gaan hun herinneringen vastleggen in interviews. Maar vooral het borgen van hun technische kennis is essentieel om de stadsgraanzuiger voor lange tijd in bedrijf te houden. We maken gedetailleerde instructiefilms en creëren in samenwerking met onderwijs opleidingsplekken om kennis over te dragen naar een nieuwe generatie.

FASE 1 2019-2020

- urgent onderhoud
- finetunen restauratieplan

FASE 2 2020-2022

- aanvang restauratie
- technische optimalisatie

FASE 3 2022-2023

- inrichting aan boord
- realisatie kade

restauratie gereed

2024

150-jarig jubileum

TIJDSPAD

De komende vier jaar draait alles om de elevator. Fase 1 richt zich op het hoognodige onderhoud en het finetunen van de details rondom de restauratie. In 2020-2022 focussen we op de fysieke restauratie waarbij technische optimalisatie voorop staat. Een periode waarin veel energie maar ook financiële middelen gaan zitten. In 2022-2023 wordt de presentatie aan boord en de kade gerealiseerd met een duidelijke einddoel: de 150e verjaardag van het Maritiem Museum in 2024.

ICOON VOOR DE STAD

Vanaf 2024 zal de Stadsgraa zuiger veilig, werkend en op een moderne manier haar verhaal vertellen. Afgemeerd aan een nieuwe steiger, direct naast het in 2020 te openen Leuvepaviljoen, krijgt Rotterdam er een icoon van de stad bij. Naast de markthal, de Erasmusbrug en het station wordt dit het meest gefotografeerde object in de stad.

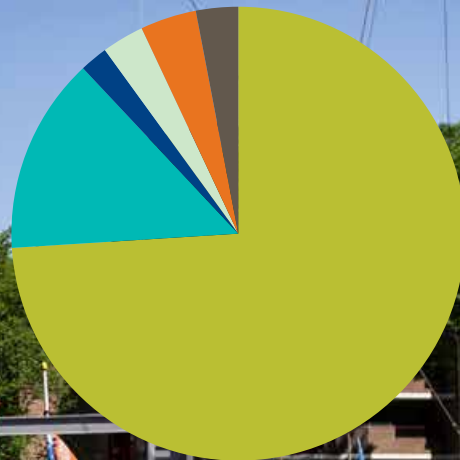
BEGROTING VAN FORMAAT

Een project van deze omvang kent ook een begroting van aanzienlijke omvang. De totale kosten zijn begroot op € 2.730.000. De restauratie betreft het grootste deel van de investering, ruim € 2.025.000. De Vlaamse overheid neemt 80% van deze specifieke kosten voor haar rekening.

Maar het restant van het benodigde bedrag voor zowel de restauratie, maar ook de presentatie aan boord, de schoolprogramma's, het belangrijke aspect van kennisborging en bijvoorbeeld de kosten voor de werving van nieuwe vrijwilligers moet gerealiseerd worden door een mix van eigen investeringen, bijdragen van fondsen, bedrijven en particulieren.

**TOTALE KOSTEN:
€ 2.730.000**

Restauratie	●	Schoolprogramma's	●
Presentatie	●	Communicatie	●
Kennis en vrijwilligers	●	Organisatiekosten	●

UW STEUN IS WELKOM

Helpt u mee om de Stadsgraanzuiger door te geven aan volgende generaties? Elke bijdrage is welkom en draagt bij aan de realisatie van dit bijzondere project. Voor een bedrag vanaf € 2.500 is uw naam straks te lezen op de Stadsgraanzuiger.

U kunt uw gift ook oormerken of gezamenlijk met anderen bijdragen aan een specifiek onderdeel van de begroting. Neem bijvoorbeeld de restauratie van de koekoek (€ 10.000) of de vervaardiging van instructiefilms (€ 30.000). Wij lichten u graag de diverse mogelijkheden toe in een persoonlijk gesprek.

Het Maritiem Museum heeft de ANBI status. Giften zijn hierdoor onder bepaalde voorwaarden aftrekbaar voor de belasting.

GEDEELDE KRACHT

Neem contact met ons op:
Maritiem Museum Rotterdam
Leuvehaven 1 ~ 3011 EA Rotterdam
010 413 2680 ~ maritiemmuseum.nl
relatiebeheer@maritiemmuseum.nl

Wij geloven in de kracht van samen.
Wij geloven in partners die samen met
ons het onmogelijke mogelijk maken.
En elke samenwerking begint met
elkaar leren kennen.

V.l.n.r.: **Bert Boer** (algemeen directeur),
Bas van den Bosch (relatiebeheerder
fondsen), **Lucie Kuijpers** (relatiebeheerder
bedrijven) en **May Yan van Ham**
(relatiebeheerder particulieren)

